

El Carnestoltes fa voltes

Àgueda Cresencio
Guillem Villalonga
CP ES TORRENTET. BINIAMAR

“DE l'adéu que es donava abans a la carn en arribar la Quaresma procedeixen etimològicament les veus Carnaval i Carnestoltes. Paraules totes dues d'origen llatí i cristià.

El que no és cristià són els costums més o manco grossers que imperen en aquest temps, que no són altra cosa que reminiscències d'aquelles festes paganes anomenades “Lupercalia” i “Saturnalia” que se celebraven els mesos de desembre i gener respectivament.

Les Saturnals eren, per dir-ho d'alguna manera, les festes del Carnaval romà, en honor del déu Saturn que fou, sembla ser, en un principi el déu del sementer i de les meses (sata), antiquíssim i llegendari rei itàlic. Quan els aborígens entren en el Lacio, ja l'haurien trobat regnant. Per mitjà de l'agricultura hauria proporcionat a tots i amb abundància mitjans de subsistència. Es creia que en la seva joventut havia transcorregut l'edat d'or, per això a la primavera i sobretot a l'hivern, es fingia per alguns dies el retorn a l'edat daurada i el rejuveniment del vell déu, amb les festes saturnals. Se celebraven del 17 al 21 de desembre, dia en què el Sol arriba al solstici hivernal i reprèn de nou l'ascensió, fent renéixer la natura.

Eren dies d'alegria desenfrenada com en el nostre Carnaval, i prenent representar els daurats temps del regnat de Saturn, s'abandonava tota feina, i al crit de “lo Saturnalia”, “lo bona Saturnalia”, no pensaven més que en divertir-se.

Ni senyors ni criats, ni esclaus, ni treball, ni propietat privada com a l'edat d'or; només l'alegria havia de regnar. Per això tothom vestia al seu caprici, i es menjava i bevia fins a la sacietat.

Les Saturnals de desembre han desaparegut per complet; el nostre Carnaval perpetua les de primavera. Un jove robust i fort representava al déu i al final de les festes li era ofert per mitjà d'un simulacre per tal de restituir-li la força i la joventut. Encara ara en algunes regions en crema solemnement el fantasma del Carnaval.

A mitjan gener, per la festa de Sant Antoni, solen començar aquestes

orgies per a culminar amb el Dijous Llarder i els Darrers Dies abans de la Quaresma.

Així com les dolces xeremies acompanyen les festes estivals, la ximbomba, amb el seu ensordidor i monòton cant, serveix per a acompanyar aquestes hivernals i a vegades infernals rondes. La “greixera” és el plat típic d'aquestes festes. “

Paremiologia del Calendari del P. Francesc Bonafè (Biniamar 1.908 - Palma 1.994)

Amb l'arribada dels ajuntaments democràtics, la majoria d'ells promocionaren la recuperació de celebracions prohibides durant el Franquisme, entre elles el Carnaval. A Biniamar es va instaurar un fogueró el Dijous Llarder amb coca dels darrers dies i un altre el Darrer Dia (de carnaval) amb torrada de sardines.

L'escola de Biniamar des de la seva reobertura a finals dels anys 70 ha participat activament en la recuperació del carnaval del poble, organitzant l'única rueta que hi ha i que possiblement per les característiques del lloc hi ha hagut mai. Durant més de deu anys aquesta rueta sortia de l'escola el Dijous Llarder a les 19,30 h. i després de fer la volta pel poble acabava al fogueró de l'Ajuntament. Durant els primers anys era molt animada, venien nins i nines que no eren alumnes del nostre col·legi disfressats per a prendre-hi part. Els i les nostres alumnes havien confeccionat la setmana anterior cartells enunciatius que aferraven pel poble.

Darrerament havia decaïgut un poc i fa uns quatre anys, a petició de l'APIMA es va canviar l'horari de la rueta passant-la al capvespre del

mateix dia. Actualment ja no hi ha fogueró tot i que encara es reparteix coca. Aquest any com l'any passat els infants de l'escola de Biniamar s'han disfressat triant una temàtica per a tota l'escola.

L'any passat la classe d'infantil i els de 1er de primària decidiren disfressar-se de LLEONS, ja que es deia la Classe dels Lleons i els agradava molt aquesta idea. La disfressa la vàrem confeccionar nosaltres mateixos amb material reciclats. Vàrem fer una melena de lleó amb tires de diari pintades de diferents tonalitats de marró, després vàrem aferrar les tires a una botella d'aigua de 5 o 8 litres que havíem xapat per la meitat com si fos un casc. El morro ho vàrem fer amb un flam que es de color com a groc i vàrem pintar el nas i els llavis del lleó i li vàrem aferrar fills de llana. La cua la realitzàrem amb un fil ferro envoltant-lo amb bocins de roba marró i al final amb fils de llana. El vestuari consistia en roba de color marró. Varen quedar unes disfresses molt guapes.

Per una altra part, la classe dels alumnes de primària volia una disfressa diferent però que anessin a conjunt amb els petits. Per això varen decidir disfressar-se d'africans i ells mateixos varen confeccionar les seves disfresses.

Enguany la nostra classe es diu la classe dels Dofins però vàrem considerar que era molt difícil fer una disfressa de dofins i no teníem molt de temps. Com que aquest curs estem treballant els quadres de Miró (a través de la filosofia) i hem d'anar a la fundació Miró, vàrem decidir que ens podríem disfressar de quadres. Els infants vàrem acollir molt bé aquesta idea i decidírem que es farien 2 quadres.

Per davant varen decidir dur una còpia d'un quadre de Miró, cada infant va triar-ne un. Primer de tot vàrem fer una recerca a internet dels diferents quadres de Miró, després cadascú

**DARRERS DIES DE
CARNAVAL
2.000
BINIAMAR**

DIJOUS LLARDER: a les 19,30 h. al pati del C. P. Es Torrentet sortida de la Rua que acabarà al fogueró de la Plaça de Sa Quintana.
20,30 h. fogueró amb coca des darrers dies i vi a la Plaça de Sa Quintana.

DARRER DIMARTS: a les 21 h. fogueró amb sardinada i vi a la Plaça Major.

ORGANITZA: C.P. Es Torrentet de Biniamar.

PATROCINA: Ajuntament de Selva.

**CARNAVAL
98
BINIAMAR**

DIJOUS LLARDER: a les 19 h. al C.P. Es Torrentet sortida de la rua que acabarà al fogueró de la plaça de Sa Quintana.
Fogueró amb coca des darrers dies i vi a la plaça de Sa Quintana.

DARRER DIMARTS: a les 20,30 h. fogueró amb sardinada i vi a la plaça Major.

ORGANITZA: C.P. Es Torrentet de Biniamar.
Biniamar 100%

• **PATROCINA:** Ajuntament de Selva.

en va triar un i a continuació el va fer en gran a una cartolina que posteriorment la vàrem aferrar a un cartó gran.

Pel darrera es va decidir que cada alumne fes la seva pròpia creació, però això sí, imitant els quadres de Miró; quant a les seves formes repetitives (com són els cercles, les estrelles, llunes, retxes...) i els seus color (negre, vermell, verd, groc, blau i blanc). També ho varen fer a una cartolina i després ho aferraren. Amb els dos trossos de cartó els vàrem ajuntar per la part de dalt en les espatlles amb un altre bocí de cartó fent unes trinxes. Varen quedar unes produccions precioses tant les copiades com les de creació pròpia.

El dijous Llarder vàrem sortir tots disfressats de quadres, tots molt contents i vàrem fer la volta pel poble amb el crit de: Som els qua-

dres, els quadres de Miró! Ens ho vàrem passar molt bé i en arribar a l'escola com cada any vàrem menjar la coca dels darrers dies.

Hem decidit comptar les nostres experiències ja que trobam que la festa de Carnestoltes és una festa tradicional molt important i que agrada molt als infants. Amb la qual es poden treballar molts d'aspectes com la plàstica i la cooperació i cohesió a l'escola.

A més a més, consideram que avui dia, com tots sabem, és molt important reciclar i el carnaval és un bon moment per treure profit a les coses que reciclam i amb les quals cream altres objectes.